

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Idem ostenditur ex alijs varijs capitibus. Nomina gratiæ inde derivata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

causam explicans, quantoperè vitia ista duo voluntatem à bene faciendo remorantur: *Se- catum est, inquit, ex debita iusta pœna tale vitium, ut iam (post lapsum) molestum esset obedire iustitia. Quod vitium nisi adiuvante gratiâ superetur, ad iustitiam operandam nemo convertitur: nisi operante gratiâ sanetur, iniuria pace nemo persequitur. Ve quod in libris de libero arbitrio scripsit, cum pœnaliùm istarum difficultatum vim exaggeraret, fontemque digito ostenderet, propter quem solùm iam Christi adjutorium ad bona opera faciendâ peccataque superanda postulamus: Nec mirandum est, quod vel ignorando non habeat liberum arbitrium voluntatis ad eligendum quod rectè faciat: vel resistente carnali consuetudine, hoc est concupiscentiâ, quæ violentia mortalis*

A successione quodammodo naturaliæ inolevit, videat quid rectè faciendum sit. Et velis, nec possis implere. Illa est enim peccati pœna iustissima, ut amittas quæque, quo bene uti voluit, cum sine ulla posse difficultate si vellet, id est autem, ut qui sciens rectè non facit, amittat scire, quod rectum sit: Et qui rectè facere cum posses, noluit, amittat posse cum vellet. Nam sunt revera omni peccanti anime duo ista pœnalia, Ignorantia & Difficultas. Ex Ignorantia debonestat error, ex Difficultate cruciatus affigit &c. Quæ verba in alio libro recolens, apertissimè confitetur, totam, ut supra citavimus, cum Pelagiano verti questionem de ista gratiâ, qua natura ex lib. de nat. jam contenebrata atque vitata illuminatur atque & gratiâ e. 67 sanatur.

CAPVT SECVNDVM

Idem ostenditur ex alijs varijs capitibus. Nomina gratiæ inde derivata.

CVM igitur hæc atque huiusmodi testimonia, in universis Augustini laudationibus pœnè innumera, passim obvia sint, & unde quaque sibi semper concinant, indè consequenter nascitur quod simpliciter contra Pelagianos docet, gratiam de qua cum illis controversia est, illam esse, adeoque nec aliâ intelligi posse, quam qua liberamur de corpore mortis huius: *In his verbis, quam dicit Pelagius Dei gratiam, prorsus latet. Et iudices quidem Catholicos nullam aliam intelligere poterant, nisi quam nobis plurimum Apostolica doctrina commendat. Hæc est enim quæ nos liberari posse speramus, de corpore mortis huius per Iesum Christum Dominum nostrum. Quod autem liberari de corpore mortis sit liberari per gratiam de vitijs illis concupiscentialibus, quibuscum tota vita dimicamus, iam a superioribus intelleximus: Indè est, quod in eodem loco, eum gratiam istius liberationis illam esse docuisset, quam in certamine cum libidinibus invocamus, iterum repetit: e Hanc gratiam quam in Cæcælia Ecclesia nostrissimam nominant Episcopi, creditur ut Pelagium consuevit. Et Patres Concilii Carthagenensis: Illam verò gratiam qua, ut dicitur, Christiani sumus, cuius Apostolus prædicat: est, dicitur, Condoletur enim iesus Dei secundum interitum hominem, video autem aliam legem in membris meis, &c. Miser ego homo, qui me liberabis de corpore mortis huius? Gratia Terper Iesum Christum Dominum nostrum, noluit omnino cognoscere.*

A ejusdem Concilii Carthagenensis Antistites viri Pelagianum de adjutorio bene vivendi eruentes: *Consideret ergo, inquit, sanctitas tua, & pastoralibus nobis compatiatur visceribus, quam sic perisferum & exitiale vobis Christi, quod istorum sacrilegas disputationes necessario sequitur, ut nec orare debeamus. ne intremus in tentationem, quod Dominus & discipulus monuit, & posuit in oratione quam docuit. Nempe quia naturam nullo per peccatum vitio labefactam esse statuebant, pro quo superando gratia peteretur. Quod enim non induci in tentationem nem sit idem, quod nulla concupiscentiæ tentatione (unusquisque enim tentatur à concupiscentiâ sua abstractus & illectus) superari, nullis libidinibus nos proritantibus colnetire, perquam sæpe Augustinus tradit: Vi non ei concupiscentiæ consentiamus deprecamur adiutorium dicentes, Et ne nos inferas in tentationem: Nempe, ut si forte tentari coeperimus à concupiscentiâ nostrâ, adiutor tuum non deseramus, ut in eo possimus vincere, ne abstrahamur illecti. Sub hac ergo petitione omne adiutorium gratiæ ad bene vivendum necessariæ postulatur, juxta illud Augustini: Potens est Deus, & à malo in bonum scelerere voluntates, & in lapsum prona convertere ac dirigere in sibi placitum gressum: cui non frustra dicitur, Ne nos inferas in tentationem. Nam quisquis in tentationem non inseritur, profectò nec in tentationem sua mala voluntatis inseritur. Et qui in tentationem sua mala voluntatis non inseritur, in nullam prorsus inseritur. Ex quo fit ut huiusmodi necessario rectè vivat.*

Indè est, quod gratiam de qua cum Pelagio controversia fuit, illam esse crebro docet, pro qua Ecclesia universa preces à Christo traditas fundit, Et ne nos inducas in tentationem: *Sed pro qua gratia impetranda oramus, ne intremus in tentationem, hæc gratia non est natura, sed qua subvenitur fragili volatili nature; hæc gratia non est legis potentia, &c. Quam fragilitatem & vitium illam vitiosam concupiscentiam esse statim ex Apostolo probat. Et*

Indè est, quod pluribus in locis gratiam de qua cum Pelagio controversia est, illam esse tradit, qua homo ex peccati vulneribus fit salvus per Iesum Christum: *Quando istis, inquit, rectissime dicitur, Quare sine adiutorio gratiæ Dei dicitur hominem esse posse sine peccato? Non tunc de illa gratia quæritur, quæ est homo conditus, sed de illa qua fit salvus per Iesum Christum. Fideles enim orantes dicunt: Ne nos inferas in tentationem, sed*

liberatio à malo. Quod enim saluum fieri
fit idem quod medicinali gratia ignorantia &
concupiscentia vulnus obduci; jam supra ex
libro de natura & gratia demonstravimus.

Hæc igitur summa testimoniorum ac prin-
cipiorum Augustinianæ doctrinæ consonan-
tia cumulatissimè ostendit ac probat, præter
gratiam remissionis peccatorum, de qua cum
Pelagianis nulla quæstio fuit, summam totius
disputationis, quam de gratiæ adjutorio ad
benè vivendum necessario Ecclesia Christi
cum Pelagianis habuit, de illo solo adjutorio
fuisse susceptam, quod Christus velut huma-
na naturæ medicus attulit adversus ignoran-
tiam & concupiscentiam, quibus peccati me-
rito natura vitata est. Nam post lapsum pri-
mi hominis, cum jam natura vitata & ad
peccatum prona est, nullum omnino amplius
peccatum, illa indifferenti & versatili liberta-
te committitur, sicut antea fuerat nullo vitio
propritate perpetratum: sed quidquid jam ab
Adami posteritate peccatur, totum hoc ex
fontibus illis duobus ignorantia concupiscenti-
æque fluit, quorum nunc servituti, quemad-
modum latissimè ex Augustini principiis de-
claravimus, arbitrium peccatrici voluntatis
obstrictum est. Ut nemini mirum videri de-
beat, omnem Christi gratiam qua rectè ope-
rimur adeoque benè vivimus, circa ista duo
vitia voluntatis superanda, curandaque ver-
sari. Nam inde profluit, quòd, ut aliquo-
ties jam andivimus, si natura non esset istis vi-
tiji sauciata opitulatio Salvatoris maneret, &
crux Christi evanesceret.

Illà quoque genuina veraque ratio est, cur
istud benè vivendi adjutorium, pro quo lar-
giendo Dominus crucifixus est, Augustinus
subinde vocet, a *medicinali Salvatoris auxilium*:
subinde b *medici gratiam*: subinde c *adjutorium*
d *medici salutatoris*: subinde e *gratiam medica-*
f *lem*: subinde g *adjutorium medici potentissimi*: sub-
h *inde f gratiam qua sanatur natura per medicum*:
i *subinde ut supra latius diximus, gratiam libe-*
k *ratoris, gratiam liberatricem à corpore mor-*
l *te*: m *gratiam qua arbitrium verè sit liberum, ab*
n *illis jam dictis vitijis arbitrio dominantibus.*
o Deniq; sæpius uno verbo genuini sensus præ-
p *gnatissimo medicinam.* Nempe ut omnes Chri-
q *stiani intelligerent de nullo gratiæ adjutorio*
r *cum Pelagianis ab Ecclesia disceptatum fuisse*
s *nisi de illo medicinali, quo vitia ignorantia*
t *maximèque concupiscentiæ superantur. Nam*
u *illud est, quod nobis Christus tanquam me-*
v *dicus tulit; illud est quo natura salvatur, illud*
w *est quo infirmitas roboratur; illud est quod*
x *rogando postulamus, Ne nos inducas in ten-*

tationem; illud est denique quo juxta doctri-
nam Apostolicam à Paulo traditam, ab Au-
gustino asertam, liberamur de corpore mor-
tus, hoc est, de vitijis corporis mortis hujus.

Quæ si paulò attentius considerassent, non
ita exorbitassent nonnulli recentiores, ut cum
adjutorium gratiæ Christi quò nos ad benè
vivendum aujvat, negare vel interimere ve-
rentur, gratias nunquam vel per somnium
à Pelagio Augustinoque disceptantibus cogi-
tatas, aserant, quibus sentia & pronuntiata
sua tueantur. Alii namque concursum Dei
generalem naturalemque cum voluntatis arbi-
trio, alii supernaturalem, alii gratiam habi-
tualem, alii gratias concomitantes, alii phy-
sicam prædeterminationem, integris lætisque,
Angelis & hominibus pariter necessariam,
alii aliam proferrunt, de quarum nulla inter
eos unquam quæstio fuit. Sed de illa sola
gratia controversia est, quæ natura quæ pec-
cando vitata est, ita contra tetrenas concu-
piscencias adjuvatur, ut affectus ab ejus servi-
tute eruat, ut in singulis oborientibus ad
momenta singula tentationibus roboretur, ut
cum libidinibus pugnet, ut superet, ut non
in tentatione consentiendo inferatur. Quæ
sane non est gratia habitualis, ut quam nemo
justus in tentatione positus cum gemitu postu-
lat; non concursus generalis, non supernatu-
ralis, non gratia concomitans, quibus nemo
contra fluctus irruentium libidinum roborat-
ur, non prædeterminatio physica, quæ si
illis credimus, & sanis & ægris pariter, nec
minùs ad voluntatem robustissimam, quam
infirmisimam inclinandam necessaria est. Sed
de his infra pluribus ex propriis fundamentis:
hic satis est ipsis crebro iteratis expressisque
testificationibus Augustini commostrarè, de
sola ista medicinali gratia qua variarum libidi-
num impetus incessanter nos insectantibus fran-
gitur & sanatur cum Pelagianis fuisse quæstio-
nem. Disertis enim verbis dicit: a *De illo non*
b *agitur homine, qui gravibus est sauciis consensu*
c *vulneribus: b de illa agitur gratia qua nobis per medica-*
d *torum medicina opitulatur: c de illa gratia quælibet*
e *nem esse, qua fit homo saluus per lesum: d de gratia*
f *sine qua natura humana iam contenebrata atque vi-*
g *tiata illuminari non potest & sanari, totam eam ipso*
h *verbi quæstionem: ideoque dicit, Pelagio fallaci-*
i *ter gratiam confrente, e Catholicos videlicet*
k *lame in verbis eius intelligere potuisse, nisi qua liberati-*
l *posse speramus de corpore mortis hujus, ut pote quam*
m *in Catholica Ecclesia notissimam noverant: atque*
n *ita Pelagium qui eam negabat, f infirmatè*
o *dicit gratiam: g opitulationem Salvatoris manere.*

AVANCI
LAPSE

Lib. de natura & gratia cap. 34.
Ibid. c. 39.
Ibid. c. 49.
Ibid. c. 53.
Ibid. c. 64.
Ibid. c. 64.
Lib. de natura & gratia cap. 43.
Ibid. de perfect. inst. cap. 3. b.

